

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Svmma, Sive Avrea Armilla Bartholomæi Fvmi Placentini,
ordinis Prædicatorum, ac hæreticæ prauitatis Inquisitoris**

Fumo, Bartolomeo

Antverpiae, 1570

Delectatio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30427

DEGRADATIO:

do extraneum. Sed hoc videtur valde durum quod quis non peccando mortaliter, nec dando operam rei illicitæ, incurrat excommunicationem, & quia dictum est esse licitum quemcunque defendere cum debito moderamine, ideo non videtur incurrere excommunicationem, etiam percutiendo clericum hoc modo, quia non fit diabolo suadente. 27. q. 3. si quis. Potest enim is sibi facere conscientiam mortaliter non peccasse, ergo nec excommunicationem incurrisse.

5 Ex his inferri potest, quod si quis aufert vi, & incontinenti rem ablatam sibi à clerico, non incidit in canonem, quia non facit suadente diabolo, sed secundum ius naturale: nisi res esset volentis rapere, & non tenentis, & nolentis restituere, secundum Ioan. de Lig. qui allegat Innoc. in c. 2. de restit. spo. & non solum licet percutere, sed etiam occidere cum moderamine tamen, si insurgat contra defensorem raptor. Ar. in c. si perfodiens. de homi. ver. de fenderit.

6 Quid si clericus rapuit equum meum, & fugit cum illo, & aliter non possum habere, nisi illum sagitta vel aliquo alio instrumento occidam. Dicunt quidam, quod licet occidere, etiam sine excommunicatione, sicut videmus pro temporalibus quotidie bella mouere, quod fieri non posset in conscientia, si esset contra legem Dei. & Sil. in vers. excommunicatio. 6. ca. fu. 4. §. nono. Innoc. etiam extendit hoc ad expulsionem de domo. de qua clericus nolens recedere, potest percuti, &c.

7 An pro defensione rerum suarum liceat alium interficere, vide Ca. secunda secunda. q. 64. a. 7. quia concludit licere, quia quis plus curam habere rerum suarum quæ sunt adminicula, vitæ propriæ, virtutis, & felicitatis, quàm vitæ alienæ tenetur, & ibi soluit rationem in oppositum.

DEGRADATIO.

1 DEGRADATIO actualis potest fieri sine numero Episcoporum: secundum Ge. in c. degradatio. de pœ. li. 6.

non autem verbalis, quæ oportet fieri à primo Episcopo, cum debito numero Episcoporum. vt in text. & gloss. d. c. degradatio. De forma & modo degradandi. vide in dict. cap. degradatio. & in pastorali. & de numero Episcoporum, quæ ad confessorem parum pertinent.

2 Per actualem degradationem, clericus incontinenti perdit privilegia clericalia, & efficitur de foro secularis secundum Panormita. in capitul. nouimus de verborum significatione, & qui eum verberat, non sit excommunicatus: secundum gl. in d. c. degradatio. Secus si degradatio tantum verbaliter fiat. vide Pano. in c. ad abolendam. de hære.

3 DEGRADATIO si vult, potest consecrare corpus Christi, quia non amittit characterem sacerdotij: secundum Thom. 3. part. quæst. 83. a. 8. peccaret tamen si hoc faceret, & teneretur dicere officium, si erat in sacris. cap. dolentes. de celebratio. miss. & similiter si non erat in sacris, & retinet beneficium: secundum Gul. sine tamen dominus vobiscum, vel alia solennitate. Et solus Papa tales restituit. infra. Dispensatio. §. 22. Degradatus traditur brachio seculari pro tribus peccatis, quæ ponit Tab. ibi. §. 2.

DELECTATIO

morosa.

1 DELECTATIO morosa, hoc est voluntaria, quando scilicet homo delectatur de actu malo cogitato, sine voluntate tamen perficiendi talē actum malum, potest considerari ex parte actus, de quo est delectatio, cuius est etiam obiectum, & ex parte consensus. Ex parte actus, si sit mortalis, & delectatio morosa de eo, erit mortalis, vt de furto, adulterio, & huiusmodi. Si erit venialis, similiter & delectatio venialis. Ex parte autem cogitantis, iuxta veritatem deliberati, consensus iudicanda est. Nam si cogitando de actu quantuncunque malo, persona delectetur non aduertendo ad id

ad id, de quo delectatur, quod si aduerteret, non approbaret, etiam si per unum diē sic cogitando delectaretur, non est peccatum mortale, quia rationalis consensus ibi nō est. Si verō plenē aduertens consensit in illam: ut supra declaratum est in ver. cogitatio. 5. mortaliter peccat. Vide ibi quid est plenē advertere. Ex Caieta. ibi. Multi enim aduertunt, sed non plenē.

² DISCVTERE etiam oportet causam quare talis cogitatio delectabilis continuatur, quia si ex complacentia illius delectationis provenit, quod negligit expellere illā continuationē, delectatio fit voluntaria, & morosa. Si autem non ex complacētia, sed ex negligentia non estimat cogitationis, vel delectationis, propter quam non timet ruerē, confidens in cōstante voluntate sua, tunc peccat, sed venialiter negligens extirpare bella, & pericula, non tamen mortaliter, quia in veritate non cōsentit, nec putat se illam delectationem cōtinuare, sed magis patitur. Ex parte autem rei, de qua est delectatio, secundum est, quod delectatio potest esse, vel de opere cogitato: ut de homicidio, vulneribus, & huiusmodi, & hi sunt, qui valde affecti sunt talibus facinoribus. Potest etiam esse de ipsa cogitatione, nā anima naturaliter delectatur in conferendo, & precipue noua, & mira dum occurrit aliquis nouus modus peccandi, & hęc cogitatio tanquam mira, aut noua inhaeret animæ, & parit delectationem, & hoc accidit precipue curiosis, & affectis ad subtiles inuentiones. Potest esse etiam de utroque. Si primō modo delectetur, iam est cogitatio morosa, & consequenter mortalis. Si secundō modo non, quia nō est de opere malo. Hoc peccatum communiter non accidit in bene dispositis, sed tantum in male habituatīs, qui si sine infamia, aut mundano respectu, possent peccare, iam parati essent. Nam opus malum eis placet, nec timor Dei castus detinet. Si autē quis de huiusmodi cogitat, ut studiat, cōponat, vel huiusmodi, nō est cogitatio morosa, quia

de malo actu nō delectatur. Ex Caieta. ibi cōformiter dictis Sancti Thomae. secunda secundae. q. 74. a. 8. de ver. quæstio. 1. 5. a. 8.

³ V I D E A, quæ delectatur de actibus præteritis coniugij, non peccat mortaliter: secundum Caieta. ibi. & Rich. quia delectatur de operibus sibi licitis pro tunc. Si tamen ex hoc immineret periculum pollutionis, & aduerteret, peccaret mortaliter exponendo se periculo. Si autem ex hoc insurgit motus sensuales imaginando, præsentem virum in tali actu turpi, & huiusmodi delectatur, tunc secundum Sil. ibi. 5. 3. peccat, quia hoc non licet nisi in ordine ad consummandum actū matrimonij. Eodem modo dic de cogitatione tactuū, osculorū, & huiusmodi, quando hęc sunt mortalia peccata.

⁴ Q V A M V I S quis licitē cupiat delectari cum aliqua, cum hac conditione, si esset eius vxor, tamen delectatio voluntaria, quam iste in præsentem accipit de tali opere cogitato, cum illa, est morosa, quia præsens delectatio non fertur cum conditione, sed de facto habetur sine conditione, unde religiosus, etsi non peccet mortaliter concupiscendo delectari cum tali, si esset eius vxor legitima peccat tamen mortaliter voluntariē delectando de actu carnali cogitato, quia conditio excusat desiderium futuri, sed non præsentem delectationem: secundum Caieta. ibi. Non autem sic in viro coniugato, vel vxore, delectatio talis est morosa, etiam absente altero coniuge, quia actus ille pro tunc est sibi licitus: secundum Caieta. supra. Secus quando ex hoc aduertenter pollutioni se exponeret.

⁵ D E L E C T A T I O de visione mulieris, vel viri pulchri, quando talis visio non est libidinosa, etiam consequenter non est mortalis, neque etiam ipsa delectatio, & sic hoc pro regula habeatur, quod si opus cogitatum non est mortale, neque, & cogitatio formaliter loquendo, hoc dico, quia aliundē peccatum oriri posset, vel ratione periculi, vel aliter. supra. Cogitatio, per

k 5 totum,

torum. Cautè tamen puellæ de huiusmodi morosis cogitationibus interrogandæ sunt.

DELEGARE.

DELEGARE est alteri vices suas committere, & delegatus secundum Glossam, est is, cui à Papa, vel alio ordinario, seu principis delegato, causa dicenda, vel cognoscenda committitur. Vide Pa. in c. eod. ut. Princeps quilibet delegare potest, nec in hoc dubitatur. Legatus de latere, est qui vniuersitatem causarum, & ordinariam iurisdictionem habet. de officio legat. libr. 6. c. 1. & secundum Pa. in c. Bertholdus. de re iud. eius delegatus potest subdelegare, ad instar proconsulis, quia talis legatus participat de conditione principis. Ordinariè tamen delegatus legati non potest subdelegare: secundum Pa. in dict. capitu. Bertholdus.

ITEM omnis ordinarius potest delegare, & vicarius episcopi generalis, habet ordinariam auctoritatem. gloss. in c. 1. de off. vic. libr. 6. quia facit vnu tribunal cum Episcopo. cap. 2. de consuetud. libr. 6. secus de vicario foraneo. Vide tamen Felin. in c. super. quæstionum. de off. deleg. §. si verò.

DELEGATVS non potest committere causam appellatiõe remota, vel summariè glo. in c. sepe. ver. mādamus.

SI causa pluribus est commissā, quilibet potest delegare. c. quāuis. de off. delegat. nec tamen vnus à pluribus delegatus ferret nisi vnā sententiam.

DELEGATVS principis potest punire testem falsum deponentem, non autem delegatus inferiorum, nisi per illam falsitatem eius processus impediretur. secundum Felin. in c. de causis. de off. deleg. col. pe.

QUANDO Papa delegat causam dicens: præcepimus, vel mādamus per vos, &c. tunc non potest subdelegare. c. si pro debilitate. eod. titulu. Similiter quādo aliquid magnum ministerium committitur, in quo industria personæ eligitur, vel negotium personaliter exequatur, nisi de consensu partium. c. quantum. §. is autem. de off. delegat.

DELEGATVS exercet iurisdictionem etiam in quoscuq; impediētes. ca. 1. de off. deleg.

Quando committitur aliquid alicui subdelegato, cum auctoritate subdelegandi, tunc potest subdelegare. aliās non Pa. in d. c. Bertholdus.

NVLVS potest esse delegatus Papa in foro ecclesiastico, nisi sit in dignitate constitutus, vel habens personatum, vel canonicus cathedralis ecclesiæ capit. statutum. de rescrip. libr. 6. & sit saltem viginti annorum, nisi ex certa scientia Papa causam committeret. capit. cum vigesimum. de off. delegat. Causæ spirituales, laicis delegari non possunt cap. decernimus. de iudic. Multa alia vide de off. deleg. in iure.

CVM potestas delegata sit stricti iuris: secundum glo. in c. solet. de sent. excom. idē id solum potest delegatus, quod sibi est commissum, & sine quo causa expediri nō potest. de off. deleg. c. 1. nō autem id, propter quod facilius potest expediri, nisi expressē committatur.

DELEGATVS potest inuocare brachium seculare: secundū Pa. de Ca. in quodam consilio. & Arichid. in c. administratores. 23. q. 5. nisi sit data forma in rescripto. Multa de hac materia habentur in iure, sed quia non multum ad forum poenitentiale attinet, iudicibus relinquuntur. Vide infra, legatus. Delegati iurisdicō, re integra per delegantis mortem expirat cum innotescit. de off. delegat. c. gratum. Tab. ibi. §. 7.

DÆMONIACVS.

Dæmoniacus quomodo non potest promoueri ad ordines, supra, corpore vitiatu. §. 8. quomodo potest deprehendi, quod sit dæmoniacus. in c. 72. q. 2. in text. & in gloss. si nullam senserit læsionem, constabit non esse dæmoniacum.

DENVNCIATIO.

D

Primò